

СМОЛОСКИП

ЖУРНАЛ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ

Journal de la jeunesse
ukrainienne

«SMOLOSYP»

Journal of the Ukrainian
Youth

Ч. 4 (28)

Квітень 1953

Рік 4

ХРИСТОС ВОСКРЕС !

Великдень — Великий День — день віри, остаточної правди, неминучої справедливості. В цей день, із запечатаної гробниці воскресав Цей, якого люди, в своїй засліпленій всемудрості, думали вбити — розп'яти поруч із злочинцями. З того часу цей день повторюється кожного року, його ми очікуємо з першим промінням весняного сонця, він повертатиметься завжди, бо завжди ми надіятимемося на перемогу світла.

— Христос Воскрес!

— Воістину Воскрес!

Воскресіння Христове — це доказ, що є щось вище, вище навіть від смерті, щось неухопиме людською думкою — божеське. Бо людина може dokonати багато, ще більше, як зуміла вчинити до сьогодні, але їй не переступити заздалегіть визначених рямців. Людина може навіть убити життя другої людини, величати, чи п'ятувати пам'ять помершого, але її помилність не дозволяє винести остаточного осуду.

Воскресіння Христове — це символ перемоги правди над злом, світла над тьмою. Це весна, що оживлює землю, це цілюща вода, що надає сили спрагненому, це віра в близьку мету, що гоїть закривавлені ноги мандрівника.

Ми теж віримо в воскресіння нашої Батьківщини! Ми всі, будь-то на каторгах у Сибірі, в підпіллі, чи на скитальщині. Життя не являло б собою ніякої вартості, коли б ми затратили віру в вищу справедливість і незаперечну досконалість природних законів. Ми знаємо за що нам доводиться терпіти — наше бажання служити тільки правді, не коритися ворожому насильню та боротися за волю нашого народу. Ми віримо в воскресіння нашої Батьківщини, бо воно дійсне, воно життєздає й могутнє!

З Воскресінням Христовим, Редакція «Смолоскипу» вітає всю українську молодь — в Україні й на чужині, наших читачів, передплатників та прихильників — Великоднім:

Христос Воскрес! —

Воскресне Україна! —

diasporiana.org.ua

ЗНАЧІННЯ ЧОРНОГО МОРЯ В МАЙБУТНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ДЕРЖАВІ

В житті народів, що мають доступ до моря, головним фактором розквіту їхніх країн — було й є море, а з ним, як воєнно-морська, так і торговельна флотія. Такі народи швидко розвивалися, багатіли й їх держава осягала велич та могутність. Розуміючи вели-

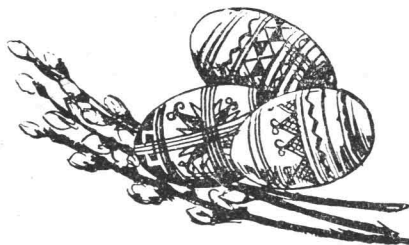

Володимир Савченко-Більський

Ген. по Адмірал.

б. Чорноморської Флотії

Народився 1867 р. на чернігівщині. Командант Севастопольського флотського екіпажу, директор канцелярії Українського Морського Міністерства, начальник Гардемариної Школи в Кам'янці Подільському, Начальник воєнно-морської Управи за часів Директорії, організатор морської дивізії в Західній Україні (1919 р.).

ке значіння моря в його житті, ці народи завжди його шанували й щорічно відсвятковували «День Моря», взявши для цього знаменний момент (подію) в історії їхньої флотії. *)

А тому й у нашій майбутній державі, якої майже весь південь обливає Чорне Море, а при добрих відношеннях з Туреччиною, може дати вихід на світові морські шляхи через Босфор, Мармарогіське Море та Дарданелі, — Чорне Море буде мати велике значіння для розквіту нашої держави.

Щоб досягнути повний розквіт нашої держави, першечерговим завданням, яке мусить поставити Україна своїй флотії — це боротьба за володіння Чорним Морем, бо воно й є головним фактором її життя, її дійсного, всебічно незалежного існування. Заволодівши ним, Україна присвоїть усі переваги, що пов'язані з морем і матиме головний вплив на всі Чорноморські держави, а тим самим і зміцнить свою могутність. В разі ж чужого панування на Чорному Морі, Україну чекатиме доля другорядної держави — її експлуатуватимуть, а під чужим впливом вона існуватиме лише номінально незалежно.

А тому наша майбутня флотія мусить посідати дані для ведення акції наступу. При побудові її слід узяти під увагу весь досвід останньої світової війни — укомплектування добре вишколеної залоги, вивінування належною зброєю. Бо тільки тоді ми зможемо заволодіти Чорним Морем, а це дасть повну можливість підняти на високий рівень добробут, культуру та значно зміцнити свою могутність.

В. Савченко-Більський

Ген. по Адмірал.

б. Чорноморської Флотії

*) — Дивись у воєнно-науковому журналі «Табір» — моя стаття: «Море й флотія та їх значіння в справі розвитку добробуту, культури й могутності приморської держави», книжка 10-а. (Пр. Автора)

Читайте в наступних числах «Смолоскипу» спомини адм. П. Савченка-Більського про Чорноморську Флотію.

ВОСКРЕСНІ ДЗВОНИ

Христос Воскрес! — голосять дзвони по всьому світу.

Христос Воскрес! — таке близьке, таке рідне. Це не тільки гомін дзвонів, не тільки весняний запах України, не тільки друг і брат, обнявшись, радють.

Христос Воскрес! — пробуджується і кришас вира у Воскресіння Правди-Христа, Правди-України.

О, який могутній досвітній гомін дзвонів, на поклик якого пробуджується все до життя: ось білі проліски й голуба фіялька радують землю своєю красою, ось ластівка щебече коло своїх малят під стріхою української хати, ось діти стукаються крашанками, ось прикрашені вінками дічата виводять гаїлки...

А дзвони гудуть, гудуть... Українські дзвони.

Аж ось цей гомін Воскресних дзвонів стає страшний і гнітючий.

Ось під гомін дзвонів з автоматом в руках продирається лісами, цькований окупантами український повстанець прокрадається по рідній, але чужій землі; ось дівчина-зв'язкова зі спокійними очима, але з тривогою в серці, несе вістку йому; ось із-за ґратів Луб'янки й Бригідок виглядає бліде і виснажене обличчя і зір зупинює

на цятці української блакиті; ось на Соловках і Колімі знеможені до смерті руки, як ніч так день підносять важкий молот; ось мати (о, свята українська мати!), працюючи на колгоспних ланах, зі сльозами в очах виглядає його; і ось в підвалі МВД іде на страту він, і йому востаннє вчуваються Воскресні дзвони, він чує слово брата десь в далині: Христос Воскрес! і з затиснутих до крові уст, мов відповідь лунає по цілій Україні:

«І стою на стийці в лісах Волині, у зворах Карпат, в ярах лівооережжя, мої очі переслідують Москву з-за залізних ґратів усіх тюрем України, я віддаю останні сили в далеких засланнях, я пію гірку чашу терпіння, я — іду на розстріл сьогодні, щоо завтра вся Україна воскресла, щоо завтра ви оули щасливі, щоо завтра Україна гомоніла радісним гомоном, гомоном перемоги, гомоном торжества і щастя.

І з гомоном цих дзвонів, дзвонів Софії і Юра, дзвонів воскресючої України, лине голос вири, голос надії, голос його, голос української правди на землі:

Христос Воскрес! — воскресне Україна!

О. В.

Чорне Море - Українське Море !

Коли переглянути найстарші наукові записки з часів повстання та розвитку нашої Київської Держави, то в них переважатимуть згадки, що тісно пов'язані з подіями над Чорним морем. Арабські, грецькі, візантійські історики в своїх творах згадують не раз про торговельні зносини з Києвом, чи воєнні походи наших предків. Імена Аскольда, Дира, Олега, Ігоря, Святослава Завойовника згадувались не раз цими літописцями.

Володимир Великий, будівничий Київської Держави, зрозумів, що для розвитку державної сили треба опанувати чорноморське побережжя. Зайнявши Корсунь на Криму (989) і Таманський півострів на Кубанщині, оснував Тьмутароканське князівство. Воно аж до кінця XI ст. було українським Гібральтаром на чорноморському побережжі. Поява кочовиків та втрата можливості користування морем, спричинили у великій мірі до занепаду Київської Держави.

Щойно при кінці XV ст. козаки своїми морськими походами відновили старі українські права до Чорного моря. Київський митрополит Іов Борейський в своїй «Протестації» (1621) про козаків писав: «Це ж бо те племя славного руського народу, з Яфетового насіння, котре воювало грецьке цїсарство Чорним морем і сухопуттю. Це з того покоління війська, яке за руського монарха Олега в своїх монокіслах по морі й по землі плавало й Царгород штурмувало».

В історії запорізьких чорноморських походів не раз такі міста як: Очаків біля лиману Дніпра і Богу, Акерман біля лиману Дністра, Килія і Ізмаїл при гирлі Дунаю, Варна в Болгарії, Кафа на Криму, Царгород,

Трапезунт і Синопа на південнім побережжі витали у себе запорожців, месників за ясир та грабункові наїзти татар і турків.

Та козаки не задовольнялись лише походами на надморські міста, вони відчували потребу володіти частиною побережжя. Опанування татарських фортець над Дніпром-Тавань, Кизикермень та інші при кінці XVII ст. дали змогу вільного виходу в Чорне море.

Одначе невдача державних змагань Гетьмана Івана Мазепи овернула внівець спроби запорожців утримати в своїх руках побережжя кругом лиману Дніпра. Після Полтавської катастрофи та пізнішого зруйнування Січі велика частина запорожців перейшла на гирло Дунаю і там оснувала Дунайську Січ. Друга частина колишніх запорожців, беручи участь в російсько-турецькій війні, дали початок чорноморському козацтву. Після війни Таманський півострів стає головною основою кубанського козацького війська.

З поневолення України, Росія утримувала на Чорному морі велику военну флоту, в складі якої поважну частину залог творили моряки-українці, командний кадр одначе залишався в московських руках. З розпадом російської імперії віджила в чорноморській флотії українська традиція. 23 грудня 1917 року створено при Центральній Раді в Києві Український Центральний Секретаріат, пізніше Морське Міністерство, наказом якого дня 13 березня 1918 року проголошено закон про Українську Державну Флоту (УДФ), що обіймала б всю воєнну й торговельну флоту бувшої російської імперії, перебува-

ючи на Чорному, Озійському, або Каспійському морю.

І так 29 квітня 1918 року більша частина воєнних кораблів, які стояли у Севастополі, підняла український прапор.

Дальші події, виведення частини флоту до Новоросійська і її затоплення на приказ ооольшевиків, втрата побережжя для УНР, захоплення Антантою решток флоту та після невадлого окупування Врангелем чорноморського побережжя, частинне її знищення або виведення до Бізерти (північна Африка) ось етапи, на яких вона пропала безповоротно. Рештки захопили ооольшевики.

Так знайшла свій трагічний кінець Українська Державна Флоту в наслідок неспіху українських державницьких змагань.

А. Ко.

Українська Державна Флоту в 1918

настав 1918 рік. 10. квітня Запорізький корпус ген. Платєва дістав наказ зайняти Крим. Наказ цей виконала одна дивізія Корпусу під командою полк. Волоочана. 24. 4. з'єднання Волоочана зайнявши Симферополь, посувались в сторону Севастополя, головного кримського порту. Одначе з огляду на постанови прийняті берестейським миром, Крим не підлягав Україні і тим самим на жадання німецького командування Запорізька дивізія мусила завернути, тоді коли німці прямували далі до моря. 29 квітня німецькі відділи підходили до Севастополя. Зібрана в Севастопольські пристані чорноморська флоту, сподіваючись українського війська, на команду з адміралського лінійного короаля «Юрій Іоодіоносець» о 4 год. пополудні піднімає український прапор.

В історії чорноморського флоту був це переломовий момент: над 7-ма лінійними кораблями, двома крейсерами й кільканадцять новими та старими міноносцями, 8-ма новими підводними човнами та кількома кораблями спеціального призначення, змаєв український прапор.

Коли замість українського війська в Севастополь прийшли німці, то частина чорноморського флоту, головна міноносці, під командою адм. Сабліна відплила до Новоросійська, а звідти до Сухими, частина ж під командою адм. Остроградського-Апостола залишилась в Севастополі. Німці уважали її своєю воєнною здобиччею перебравли в свої руки. Туди ж потрапили, хоч дещо пізніше, й рештки з групи виведеної з Севастополя, більшість її з большевицького наказу була затоплена. На постійні заходи українського уряду, німці в серпні 1918 р. згодилися передати Україні чорноморські воєнні й торговельні кораблі.

Українська воєнна флоту на чолі котрої станув адм. Андрій Покровський складалась з дреднаута «Воля», крейсера «Кагул», 11-ти міноносців, кількох підводних човнів, 1 лінійних кораблів старого типу, кількох транспортів і помічних суден та транспор-

ВІРНІ ІДЕЇ ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ - СВУ і СУМ

Коли Україна програла Визвольні Змагання 1917-20 рр. — велика частина свідомої української інтелігенції не покинула Батьківщини, а залишилась в Україні, продовжуючи боротьбу з большевицькою окупацією.

В 1920 р. повстає в Києві БУД (Братство Української Державності), яке поширює сітку своєї діяльності по цілій Україні, організовує повстанчу боротьбу, держить тісний зв'язок з ЦУПКОМ-ом (Центральний Український Повстанчий Комітет) та бере участь в створенні повстанчого центру — Козачої Ради.

В цьому часі найвизначніший український громадський і культурний діяч, академік Сергій Єфремов включається всебічно у вир підпільної праці. Як свою першу мету — ставить підготовку України до її остаточної визвольної боротьби.

В 1924 р. через несприятливі умови припинюється діяльність БУД-у, але зате з посиленою активністю ведеться підготовка до створення нової організації, яка б могла успішно діяти в новій підбольшевицькій дійсності.

На весну 1925 р. з ініціативи М. Павлушкова і Б. Матушевського, в порозумінні з С. Єфремовим заклалась молода організація — Спілка Української Молоді (СУМ). В червні 1926 р. при співучасті С. Єфремова, В. Чехівського, А. Ніковського, Р. Дурдуківського, П. Гермайзе та О. Гребенечкого утворюється, з осідком в Києві, Спілка Визволення України (СВУ), якої складовою частиною стає СУМ.

ту майстерні «Кронштадт», добутого із дня моря дреднаута «Марія» та декількох затоплених кораблів.

Крім того за Директорії названо, або перейменовано військові кораблі, що були в миколаївських корабельнобудівельних верстах, а саме: 2 крейсери «Гетьман Богдан Хмельницький» і «Тарас Шевченко», 4 ескадр. міноносці «Київ», «Львів», «Чигирин» і «Ватурін», 4 підводні човни «АТ 22», «АТ 23», «Щука» і «Карась» та матку для підводних човнів «Дніпро». Намічено будову лінійного корабля «Соборна Україна», 2 крейсери «Гетьман Петро Дорошенко» і «Гетьман Петро Сагайдачний», 8 ескадр. міноносців «Гетьман Іван Витовський», «Іван Сірко», «Пилип Орлик», «Кость Гордієнко», «Іван Котляревський», «Мартин Небаба», «Іван Підкова» і «Петро Могила» та 4-ох підводних човнів «АТ 21», «АТ 24», «АТ 25», і «АТ 26».

Намічена українська Гардемариńska школа в Миколаєві в наслідок втрати чорноморського побережжя для УНР була урухомлена в Кам'янці на Поділлі. У початках 1919 року було зорганізовано на терені Галичини 2 піші полки морської піхоти (один «Гуцульський» у Коломиї з бувших матросів австрійської флотії під командою адм. Савченка-Вільського). Ці полки мали бути ядром морських одиниць-залог на випадок відзискання українськими військами чорноморського побережжя.

А. Козачук

С. Єфремов і інші керівники СВУ, маючи наочний досвід Визвольних Змагань, знають, що для здобуття Української Держави за мало мати «купу кричущих слів», а треба мати в першу чергу **першорядно вишколені кадри**, на які можна б було опертись в часі зриву і будови державності. І тому СВУ і СУМ організує свідомий український елемент за принципом професійно-функціональним, ставлячи в основу підпільної праці провідні осередки-п'ятірки. Керівництво СВУ за короткий час зуміло створити групи-осередки Української Автокефальної Православної Церкви, шкільний академічний, лікарський, кооперативний та літературний. Осередки СВУ і СУМ-у були зорганізовані в Харкові, Києві, Вінниці, Миколаєві, Одесі, Дніпропетровську, Полтаві, Чернігові.

Сергій О. ЄФРЕМОВ

Народжений 19. X. 1876 р. на Київщині. Український письменник, публіцист, літературний критик, автор двохтомової «Історії українського письменства», перший академік класи красного письменства Української Академії Наук (1919 р.), колишній лідер УПСФ, дійсний член УАН, організатор і Голова Спілки Визволення України (СВУ), засуджений большевицькими наставниками 19. 4. 1930 р. в Харкові на кару смерті, яку замінено на 10 років каторжних робіт. Доля його не відома.

За професійним принципом були створені осередки-п'ятірки в Академії Наук, у Науково-Педагогічному Товаристві при ВУАН, в Інституті Наукової Мови (кер. Г. Холодний), в Інституті Народної Освіти (кер. Гермайзе), в Медичному Інституті (кер. Черняхівський), в школі ім. Шевченка (кер. Дурдуківський), яка готувала основні кадри СУМ-у, між літарами (кер. Старицька-Черняхівська) і т. д.

Праця СВУ і СУМ-у розгорталась,

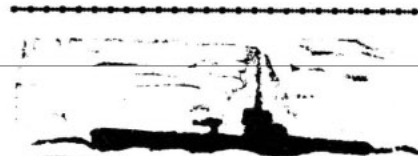
але й ворог не спав. В 1928 р. ГПУ викриває організацію та проводить масові арешти по цілій Україні. Як наслідок цього — великий процес СВУ і СУМ-у в днях 9. 3. — 19. 4. 1930 р. з 45-тма керівними членами на лаві підсудних.

Сьогодні з точки погляду 23-літнього віддалення від процесу, можна оцінювати (на це кожний має право) діяльність СВУ і СУМ-у так чи інакше, можна осуджувати того чи іншого керівника за його поведінку в часі процесу, можна з високої еміграційної трибуни робити ті чи інші закиди голові СВУ, Академікові С. Єфремову, але один факт залишиться на завжди для всього українського громадянства бездискусійним і незаперечним, що саме Сергій Єфремов і його найближчі співробітники, в час «зміновіховства», радянофільства і внутрішньої боротьби на еміграції в 1920-30 рр., в час коли прапор визвольної боротьби України був кинутий в болото московським окупантом і знечещуваний різними панасами любченками і прихильниками — в цей час С. Єфремов, як представник старшої української генерації і М. Павлушков, як представник передової української молоді — піднімають цей прапор зносять його на вершини за ними піднімається тисячі української інтелігенції і молоді.

І хоч вони падають розтерзані своїми ж яничарами й московськими наставниками, хоч їх фізично обезвладнюється та ціла Україна знає або вкороті пізнає (чого ж стрілялись панаси любченки і скрипники?), що саме вони, великі Єфремови і Павлушкови є праві, що саме їхнім шляхом треба йти українському народові. Навіть ті, які ще вірають, що з московськими большевиками можна співігравати, що є можливість існування Української Держави в одних рямцях з Москвою, — переконуються в правдивості слів Павлушкова, що «Радвада — це окупація України Росією!»

Сьогодні С. Єфремов (як він переживав, що не можна більше прислухатись українській справі, через наших «політичних безголових трупів») Дурдуківський, Павлушков, Старицька-Черняхівська, Матушевський та невелике число з тих 45-ти підсудних і тисячі відомих і невідомих членів СВУ і СУМ-у, розстріляних в підвалах ГПУ, залишилися для українського народу непогасаючими світочами, вічними смолоскипами в темряві большевицької дійсності, як символи перманентної боротьби з окупантом.

О. Зінкевич

У ВІННИЦІ В ЧАСІ НІМЕЦЬКОЇ ОКПАЦІЇ

Нижче вміщуємо спомина молодого юнака з Вінниччини, який яскраво характеризує той стан, що в ньому знаходилася вся Україна під час німецької окупації.

До Вінниці я приїхав учитися після того, як німці закрили школи по менших містах та селах. Це була осінь 1942 р. Школа, в яку я поступив, не мала гуртожитку, а тому я мусів влаштуватися приватно. Спочатку я примістився в одного знайомого, студента медицини. Це був В'ячеслав С. Мешкання було в нього маленьке, а тому я міг розрахувати на нього лише тимчасово.

В'ячеслав через працю рідко бував дома. Сестра його, яка мешкала тут же, завжди виходила з дому на довгий час: або на працю або по різних справах. Одного разу, прокинувшись біля другої години ночі, я побачив у себе в кімнаті за столом понад 10 осіб, між якими були і В'ячеслав і його сестра. Вони, побачивши, що я відкрив очі, почали спішно виходити, загасивши світло. Я не звернув жодної уваги на це, але коли на другий день сестра В'ячеслава запитала мене, що я бачив у ночі, кого знаю з цих людей, я трохи зацікавився. Річ ясна, це були сходи якоїсь організації. Мене почало це цікавити. Я захотів знати погляди моїх молодих господарів.

Зі мною ніхто не говорив на якісь політичні теми ні разу. Та про це дізнатися було не важко. У хаті крім літератури до читання були книжки з історії України, видані в Західній Україні й у Празі. Одного разу я почув, як В'ячеслав розповідав сестрі про одного робітника німецької поліції (а він був українець), який замість вживати своє становище на користь свого народу, працює на його шкоду і через нього німці розстріляли одного українського націоналіста. Мені стало ясно, що В'ячеслав і його сестра є свідомими українцями.

Та ось за допомогою товаришів я найшов інше помешкання і незабаром перебрався майже у самий центр міста. Господиня зустріла мене дуже ввічливо. В хаті був також її одиницький 15-ть літній син Юрій. Чоловік через свої обов'язки праці роз'їжджав по районах і тому я зустрівся з ним лише за кілька днів. Господиня говорила по-російськи, хоч і знала українську мову. Син її говорив лише російською мовою. Незабаром я переконався, що господиня й син її комуністично наставлені, точніше — про-російськи. Щодо сина, то мене це не дивувало: він був в советській школі, він мав таку маму й нічого не знав, що можна було б назвати українським.

Незабаром познайомився я і з господарем. Коли він приїхав, Юра сказав мені:

— Уже рыжая кошка приехала.

Я зі здивування мабуть відкрив рота і мимоволі почав дорікати, як він може говорити подібні речі на свого батька.

Та тут причина скоро вияснилася: по перше — це не був рідний батько, а по друге — Юрко не

любив його за те, що він був свідомий українець. В цьому я скоро переконався. Головне те, що можна було дивуватися, як він серед такого родинного оточення міг так мужньо витримувати. До Юрка ж він говорив по-російськи, бо мусів. Інакше не діставав відповіді.

Незабаром я познайомився ще з одним родичем господині. Це був дядя Саша. Так називали чоловіка, що мав біля 30-ти років і був капітаном советської армії. Саме тепер він повернувся з полону. Він був членом комуністичної партії і вінничани мабуть його знали, бо він весь час переховувався або в господині, або десь інше, а на вулицю виходив лише пізно ввечері. Ще з одним комуністом він заложив таємний гурток, який, мені здається, нічим більше не займався, лише слухав таємно радіо з Москви і безмежно тишився подіями в Сталінграді.

Але я мав і інше оточення. Це були товариші в школі. Здебільшого це була молодь, що мала 17-22 роки. На 40 учнів, які були в одній класі зі мною, приблизно 15 були приїжджці з сіл, а решта вінничани. Мені надзвичайно приємно про них задумувати, бо найбільше 8-10 з них були про-російського наставлення. З цього може один або два, що приїхали зі сіл. А це все такі великий відсоток молоді, що осталася здоровою після червоного панування Москви. А вони ж і тепер дома! Я не скажу чи ця молодь належала до націоналістичної організації, бо це й не важко, а скажу одне ця молодь була свідомо українська! Треба було подивитися як вони перекривляли професора креслення, бо він говорив лише російською мовою. Він виправдувався, що не вміє говорити по-українськи. То йому принесли український буквар, виписали українську газету, але це так не допомогло. Учні ж говорили між собою по-українськи, лекто з російським акцентом.

Часті арешти, які почалися з приходом німців, не минули й дядю Сашу. Як це сталося, хто його видав — не знаю. Господиня ходила з повними очима сліз, бігала до когось, незнайомі приходили до неї і все з метою врятувати життя дяді Саші...

Та ось в цьому часі зустріла й мене гірка вістка: німці арештували мені молодого людина — В'ячеслава С. Сестра й близькі йому люди почали робити заходи з метою рятувати В'ячеслава, але все надаремно, бо ж він і ще кілька його товаришів були заарештовані під закидом приналежності до націоналістичної організації. Ніхто не поважувався обороняти людей, що мали таке обвинувачення.

Майже одночасно заарештовано дві особи: В'ячеслава С. як націоналіста та лялю Сашу, як комуніста. І майже одночасно проголошено просудити: як одного так і другого засуджено на 6-ть місяців тюрми, які вони мали відсидіти в Бердичеві. Звичайно вони одиницького не знали, а я наволжх їх паралельно, щоб показати ту несправедливість, яка незабаром сталася: після шести місяців дядя Саша щасливий

Історія у воску

На «Великих бульварах» Парижу, недалеко один від другого, примістились два музеї: Musée Grévin та Palais de Paris. Дивні й цікаві вони тим, що коли в інших музеях зберігаються старовинні пам'ятки культури, мистецтва тощо, то тут зібрано тільки репродукції — воскові ляльки. Хто бажає познайомитися із близько з колишніми володарями, королями, сьогоднішніми політичними провідниками, визначними письменниками, фільмовими зірками, чи спортовими чемпіонами, нехай не вагається зайти до цих музеїв.

Усі вони стоять непорушно — скляними зіницями зиркають, байдуже, а то з-горда — на зачаровану юрбу відвідувачів. Навіть тут відзначають свою важливість! Черчіль, Рузвельт та Сталін посідали, немов до прощальної знімки на конференції в Ялті; переможні генерали останньої війни — Айзенговер, Монтгомері та Жуен обговорюють якісь плани (може нові?); королівська родина Великої Британії зібралася у парадних строях, мабуть на бенкет; французькі письменники та критики визирають цікаво з ложі паризької опери.

Історія вчить нарід про його минуле — колишні подвиги, надбання, творчість. Але, покинувши школи, не кожний пам'ятає цей незлюблений предмет: черги дат... черги прізвищ... Історичних повістей теж ніхто не хоче читати, залишається може кіно, але тут же так часто переплутане й неправдоподібне, що кожний здвигав плечем. — Цю прогалину французи виповнили музеями воскових ляльок.

У музею Пале-де-Парі можна оглядати ряд «живих» картин із історії Парижу: облога нормандами в 885 р., побудова каплиці Сен-Шапель, середньовічні закутки міста — «Площа чудес» та король волоцюгів, руйнування Бастилії, Наполеон приймає лебфільду, оборона Парижу в 1918 р. Всі постаті справжньої величини та зодягнені відповідно до епохи, а щоб викликати в глядача цілковиту здивування, вжито теж світляних та звукових ефектів. Напр. у картині «Руйнування Бастилії» колишня тюрма «падає» і чути «крик» роз'юшеної юрби.

Північні музею Гревен присвячені чотирином циклам: життя Ісуса Христа, поклонання Жанни-д'Арк, французькі панівні династії та революція 1789 р. Тут, вгурті з Дантоном, Робесп'єром і Маратом, вичікують смерті Людовик XVI та Марія Антуанетта.

Слід зазначити, що ці музеї — одні з найбільш відвідуваних у Парижі. Чужинці та прибувці з провінцій товпляться при вході, а в святочні дні взагалі важко протиснутися до нутра. Школи організують часті прогулянки, при чому вчителі пояснюють учням історичний підклад та ролі поодиноких осіб у творенні історії.

С-ий

повернувся знову до Вінниці, щоб далі переховуватися, а В'ячеславу підвіщувати кару до кінця війни в концтаборі, якої він — на жаль — не витримав. Фізично здорова людина, не маючи права діставати передач, померла з голоду й негоди. А. Г.

Говорить Провідник СУМ-у МИКОЛА ПАВЛУШКОВ

Оцим шляхом складаємо найприрідну подяку ВШ. П. Директорові Української Національної Бібліотеки ім. Симона Петлюри в Парижі, Григорієві Довженкові, за те, що зволив нам передати до використання такі цінні на сьогодні матеріали про процес СВУ і СУМ.

(Витяги зі стенограми)

ЗАСІДАННЯ НАЙВИЩОГО СУДУ УРСР ДНЯ 18. БЕРЕЗНЯ 1930 РОКУ. ЗІЗНАННЯ ДАЄ ЧЛЕН ЦЕНТРАЛЬНОЇ СУМ (СПІЛКА УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ) ПАВЛУШКОВ. На початку 18 год.

Павлушков: ... Земля має залишитися селянству в такому стані, як під радянською владою. Що торкається індустрії, то частина дрібної — повернеться власникам, інша залишиться державною. З приводу цього балакав з Єфремовим, який казав, що селянин наш по природі власник-індивідуаліст, найкраще поставиться до обробки землі, коли вона буде його власна. Теперішні директори в підприємствах не зацікавлені в продукції, тому все руйнується, голод...

Прокурор Михайлик: Хто складав програм?

Павлушков: Складав програм я на підставі розмов з Єфремовим. Передрукував і зачитав Єфремову і Дурдуківському, вони похвалили і казали, що на підставі цього можна об'єднувати.

Прокурор: Ви розуміли, що йде мова про політичний програм?

Павлушков: Безперечно.

Прокурор: В чому полягала тактика СУМ, шляхи роботи?

Павлушков: СУМ засновувався в критичний мент, як нам здавалося, життя радянської країни в 1925 році. Тоді були труднощі, передбачалася війна з Польщею, а в зв'язку з цим ми думали про здійснення нашої мрії — Української Народної Республіки.

Прокурор: Які шляхи СУМ-у були щодо повстання?

Павлушков: Про це говорилося на зборах нашого центру, було три варіанти: перший — СУМ у повному складі має виступити, як сотня або батальйон спеціального призначення, другий — члени СУМ увійдуться в регулярні або новоутворені військові частини, як керівники цих частин, третій — передбачав, що коли почнуться заворушення, члени СУМ мають сформувати по своїх школах окремі загони і стати в їх чолі.

Прокурор: ...Значить терор являвся програмовим, але не писаним.

Павлушков: Це питання обговорювалося... Частина членів Центру СУМ була тої думки, що ми повинні застосовувати терор виключно проти найвищих урядових радянських діячів. Друга частина вважала за потрібне чинити замаху проти місцевих діячів... Єфремов заявлявся проти терору, але я говорив, що коли ми живемо під постійним терором з боку більшовицької влади то маємо право відповідати тим же... ми живемо в умовах, коли він виправдується.

Прокурор: Як історично обгрунто-

вував Єфремов терор?

Павлушков: Не пригадую.

Прокурор: Чи він вихвалював терористів, як героїв гідне наслідування, а повстанців, як народніх героїв?

Павлушков: ...Кожний терористичний акт направлений проти радянської влади — ми вітали.

Прокурор: Яке значіння терору надавав Єфремов у наших умовах?

Павлушков: Великих наслідків ми не сподівалися, але внутрішні наслідки — так, бо закликали нарід, націю до боротьби.

Прокурор: Отже ваша організація була конспіративна, бойова, терористична.

Павлушков: Я мушу проголосити, що про терор знала лише центральна нашої гуртка, решта членів про цей пакт не знала, тому тільки ми відповідаємо за цей пакт.

Прокурор: Що ж уявляла з себе ваша організація?

Павлушков: Образно кажучи — це був комсомол, але український по суті, бойовий!

Прокурор: Які ж ваші завдання?

Павлушков: В перший період наші завдання були поширити організацію молоді, організувати якнайбільше число молоді і на селі і на периферії. В чолі стояла п'ятёрка. Організацію заложили: я, Матушевський Борис, Виноградов і Кохта Данило...

Прокурор: Чи був СУМ складовою частиною СБ?

Павлушков: СУМ мав ту ж структуру, як і СВУ і ВУД спочатку, а саме п'ятёрка. Восени 1927 року відбулася загальна реформа і ці організації перейшли на гуртову, і СУМ теж.

Прокурор: (Зачитує видержку з листа): Особливо треба дбати про об'єднання всіх ватажків... Далі — перешкоджати вивозити хліб... Зруйнувати мости...

Павлушков: Таке було.

Перерва в 19.20.

Прокурор: Скажіть, Павлушков, ви мали на увазі визволення Радянської України?

Павлушков: Не Радянської України, а з-під радянської влади України.

Прокурор: Який ви вважаєте будучий вистрій України?

Павлушков: Я персонально вважаю потрібним певний твердий диктатор в формі виборного гетьманату, решта

товаришів була лівіша і стояла на ґрунті диктатури при УНР.

Прокурор: А як дивився Єфремов щодо визначення основних засад будучої України?

Павлушков: Він дивився, що тоді Україна буде вільна, коли од прем'єра і в'язня, од кочерга до... всі будуть українці.

Слово бере прокурор Панас Любченко (приватно обжаловуючий).

Любченко: Ви відповідали тов. Михайликові, що ваш батько священик у Тулі був заарештований і засуджений за політичні проповіді?

Павлушков: Я про це довідався чез рік після того.

Любченко: Скільки тоді вам було років?

Павлушков: 18 років.

Любченко: Де жили тоді на Україні?

Павлушков: В родині Дурдуківської та Єфремова.

Любченко: Тут ви одержали виховання?

Павлушков: Заоформив його, бо вже до того я мав свої погляди.

Любченко: Ви одержали політичне виховання в школі, в ролі учителів ваших були: Дурдуківський, Гребенський, Трезвинський, Токаревська, Заліський, Гермайзе — всі вони тут на лаві підсудних. Саме в цій школі виховували учнів в контрреволюційному дусі, в бік УНР...

Павлушков: Весь мій випуск з трудової школи Шевченка увійшов до СУМ-у, у моєму випуску 75% походило з дитячих приютів, сиріт і т. д.

Любченко: Ви відповідали раніше, що це в школі ви організували повстанський загін, що ім'я Петлюри було серед вас популярне, що серед Вас був створений культ Петлюри?

Павлушков: Так, серед певної частини.

Любченко: Хто на вас вплинув і розповів про Петлюру?

Павлушков: Я не згадаю решти товаришів, а у мене — це хатні.

Любченко: Ви утворили вашу організацію для боротьби за незалежну Україну?

Павлушков: Так, ми розглядали сучасну Україну як колонію Росії!

Любченко: Значить ви, син тульського священика, плюс Матушевський-син українського поміщика й син професора Виноградова — вирішили визволити Україну з-під окупаційної влади... приєднавши до себе таких, як ви...

Павлушков: Можливо, що й так, причетавши до себе таких як і ми.

Любченко: Значить робітничка і селянська українська влада єсть окупаційна?

Павлушков: На ці питання була відповідь моїх попередників!

Любченко: Кого саме ви вважали за окупантів?

Павлушкін: Радвладу!
Любченко: А ким вона створена?
Павлушков: Радянською Росією!
Любченко: А хто утворив міські ради, районні та інші ради на Україні?
Павлушков: Ради — це фікція, а в дійсності існують призначені виконкоми.

Любченко: Ви говорили про диктатуру, для кого вона потрібна і кого б мала захищати?

Павлушков: Проти агентів зовнішніх сил.

Любченко: Так проти яких зовнішніх сил ви захищали Україну, коли у вашій діяльності ви раніш казали, що ви мали допомагати приходові зовнішніх сил, а проти кого диктатура?

Павлушков: Проти півночі!

ЗАСІДАННЯ ЙВИЩОГО СУДУ 19 БЕРЕЗНЯ 1930 РОКУ

Год. 17.45.

Продовження зізнання Голови СУМ-у ПАВЛУШКОВА

Прокурор Михайлик: ...Вам під час рейду Тютюнника було 18 років, а чи ви знаєте учнів Кирило-Методіївської гімназії, які потім воювали під Крутами?

Павлушков: Мовчить.

(Оголошується перерва на 20 хвилин)

Голова Суду Приходько: запитую про програм СУМ-у.

Павлушков: Я склав програм на підставі попередніх розмов з Єфремовим. Після чого видрукував і зачитав Єфремову, він похвалив, але сказав, що треба деяких змін. В програмі було питання земельне, повернення підприємств приватним особам.

Голова: Чи ви радилися з Єфремовим?

Павлушков: У важливих питаннях я радився.

Голова: Так, що можна вважати, що Єфремов був ідейним керівником СУМ?

Павлушков: Так, але разом з тим деякі виступи я робив на власноруч. Так, напр. під час нелегальної панакхиди в Софійському Соборі по Петлюрі, я без порозуміння з Єфремовим, розкидав там відозви. Пізніше Єфремов сказав, що це пахне провокацією.

Голова: Яку мету мав СУМ?

Павлушков: Як і старше громадянство, утворення Самостійної Держави Української!

Голова: А скажіть, як ужили ви голод на Україні?

Павлушков: Розмовлялося, що голод є штучним явищем большевиків для знищення населення, штучним наслідком спеціальної політики комуністичної влади.

Голова: А скажіть, чи ви розмовляли з Єфремовим про терор?

Павлушков: Були балачки, під час чистки студентства... Говорилося, що кілька терористичних актів можуть вплинути на внутрішню політику радянської влади... Принципово Єфремов був проти терору, але вважаючи, що ми живемо в час перманентного терору з боку радянської влади, перебуваємо на фронті, отже можна використовувати зброю своїх ворогів.

Любченко: Вчора аналізуючи пройдений шлях і засуджуючи його, підсудний Товкач говорив, що було фатумом України, що не найшлося діяча, який би міг реалізувати визвольний рух. Чи не думаєте, що кожна класа має відповідного собі діяча?

Павлушков: Так по «Сеньку і Шапка».

Любченко: А як та шапка, що організувала СУМ і СВУ, як вона випадає?

Павлушков: Як би я мав люстру, я би відповів, а так трудно.

Любченко: Ви казали, що все навкрути мертве, що нема проводарів, а як думаєте зараз?

Павлушков: Живе лишилось там — в залі сидить!

(Засідання закінчилось в 9.30)

Голова: А як рішення питання у центральній п'ятірці?

Павлушков: Ми цю справу там обговорювали, але голоси поділилися, три було за те, що терористичні акти виконувати на визначніших радянських діячах, двоє і я в тому числі, що вбивати кожного комуніста є досягнення... Треба поширити діапазон терористичної діяльності і на комсомол і піонерів.

Голова: А що Єфремов?

Павлушков: Пригадую собі такий випадок: йшла розмова, що по місту ширяться чутка, що хтось душить піонерів червоними краватками. Дурдуківський говорив, що батьки випишують дітей з організації. Ми висловлювалися в тому напрямку, що не дивлячись на те хто це робить, ці чутки заслуговують підтримки і що це слід поширити і на комсомол.

Голова: Значить вбивство чи можливі вбивства збігалися з завданням СУМ?

Павлушков: Так. Бо наше завдання було боротися з комуністичним рухом серед молоді.

Голова: Слово має член суду тов. Соколянський.

Соколянський: А що ви говорили про передумови?

Павлушков: Народився я в Тулі, в родині учителя... Родина моя жила увесь час розділена на два табори... Батько росіянин, мати українка. Між родичами увесь час були суперечки і непогодження на національному ґрунті. Від матері я почув про колоніальний визиск Радянської України. Мати мені розповідала, що таке Україна, яке її становище. До революції я сам читав історію Аркаса, Коваленка, ці книжки мене захопили. З 1917 року ми стали олержувати «Нову Рад» з Києва і це не могло не вкинути в мою душу елементу націоналізму. Ці передумови мали вплив на мій дальший світогляд.

Соколянський: А завершення Вашого світогляду відбулося в Києві?

Павлушков: Завершилося в Києві і дома..

Зізнання Павлушкова закінчилось о год. 19.30.

(Прим. Редакції: всі підкреслення hand!)

Пригода - подруга життя

Вимовляючи слово **пригода**, ми уявляємо щось незвичайне, сповите німбом романтики, перетикане буйністю, очайдушністю, щось схоже на «вільний льот», чи напів сліпу мандрівку в незнане. Бо пригода не йде в парі з годинником, вона очікує нас на кожному кроці, незбагнена й невловима, вона лякає і водночас манить. Пригода — це невідступна подруга нашого життя! Хочемо, чи ні, вона нас не покидає, завжди рада перехопити, покрутити немов у вирі, погратися.

Пригода — це щось, що на мить змінює нашу ходу, що розбуджує наші змисли, що вириває нас із одноманітного, щоденного. Не думайте, що завданням пригоди є тільки збиткуватись — пригода, яка вона не була б, залишається в нашій пам'яті ясним спомином, блискучим камінцем у мозаїці нашого життя. Пригадайте хоч би, як у важких обставинах ви зуміли все ж таки порятуватись!

Побіч пригод знаменних (бо ж не кожному з нас доведеться зустрінутись у поєдинку з львом!) є ще ряд «незначних моментів» — я сказав би: дрібних пригод. Ось ми вчимося їздити на колесі — це ж пригода! Нас познайомили з новим товаришем — це теж пригода! Словом: пригода — це дія, якесть зацікавлення, це найкраща познака, що ми живемо, що віднаходимо себе в просторі та в часі, що маємо якусь мету, до якої прямуємо.

ПРИГОДА ВЧИТЬ: Завдяки пригоді, ми присвоюємо найдоцільніше знання — досвід. Ми ж не вірили, як болоче жалить бджола так довго, аж не приблизились до вулика та не переконалися на собі самому. З того дня ми навчилися порівнювати придбані досвід і втруте не підходитимемо до бджіл без охорононої сітки. — Чи ж уявляючи воно, приспособлення кам'яного вістря сокири на держак, не було пригодою людського роду?

ПРИГОДА ВИХОВУЄ: Віч-у-віч із пригодою, ми реагуємо — вона вимагає від нас негайної оцінки положення та дії. Ми перемінюємось немов у генерала, що на полі бою перешиковує лави жовнірів відповідно до ворожих задумів. Ми набираємо відваги, рішучості, сили. Ми стаємо бистрішими, справнішими та розважними в нашому поступуванні.

ПРИГОДА ГАРТУЄ: Вертаючись із прогулянки, нас перехопив дощ. Змокнути — це означає затратити добрий настрій, ба що більше, може й простулитись! Так що ж, замість опустити руки, ми жартуємо, сміємось, співаємо. Пригода гартує, бо робить нас відпорними на невдачі, закликає бути завжди доброї думки, веселими, бадьобими, життєздатними.

Ми від уродження цікаві, все наше життя відзначається знаком запити: чому?... як?... де?... Колумб, Васко де Гама та Магелан не гагалили виплистити в далекі моря, щоб тільки вілхилити рубень вічної таємниці. Іхні шляхи позначалися пригодами, — бо кожний шлях до пізнання, до здобуття, до перемоги веде почерез пригоди. Не лякаймося отже пригоди, бо людина, що поувела життя без них — це немов тінь: позад неї порожнеча, глуха, без змісту, мертва.

МОЛОДЬ В УКРАЇНІ

Станиславів. Як пише «Рад. Україна» з 12. 2. 53. «в рогатинському районі комсомолу, завідувачим сектором обліку і статистики працювала пособниця українських буржуазних націоналістів — цих найлютіших ворогів нашого народу, агентів американського імперіалізму».

Київ. «Рад. Україна» з 15 лютого зробила поважний закид київському Державному Університетові ім. Т. Шевченка.

Напр. закинено, що лекції викладачів Сундарьової, Клименка-Черевка, Хлівецької, Малини, Мережинської є нудні й малозмістовні тому, що на дуже низькому ідейно-теоретичному рівні. Секретар парткому Зозуля і ректор університету Голик погано контролюють виконання партійних рішень і постанов (!). Серйозних помилок допустились через незнання основ марксизму-ленізму викладачі фізичного факультету Кузьменко, Лисиця, Гулак. Економічний і філософський факультети за весь час свого існування не видали ні однієї книги «Наукових записок». Лише поодинокі науковці працюють над темами, які «викривають антинародну контрреволюційну суть українського буржуазного націоналізму та космополітизму». Спеціально гостро критикується завідувач кафедри ісмату і діямату Сневича.

Харків. На заочному відділі харківського сільськогосподарського інституту складало іспити 270 чоловік, одер-

жуючи спеціальність агрономів, лісомеліораторів, працівників дослідних станцій.

Львів. У львівському інституті прикладного і декоративного мистецтва відбувся перший випуск. Дипломні роботи виконали 42 випускники — живописці, скульптори, графіки, спеціалісти в галузі художнього текстилю, кераміки, художньої обробки дерева.

о

В яких умовах працює київська музична десятирічка?

В 1935 р. в Києві була відкрита музична десятирічка, яка мала готувати музично обдарованих дітей до вступу в консерваторію. Для школи споруджено спеціальний будинок з чудовою (?) залю, організовано інтернат для учнів з периферії.

Після війни музична десятирічка розмістилася і досі працює в будинку, який не відповідає нейелементарнішим її вимогам. Досить сказати, що приміщення школи таке тісне й непристосоване до музичних занять, що майже третина учнів на лекції зі спеціальних дисциплін ходить до вчителів до дому. Немає тут ні фізкультурної ні концертної зали, ні учбових кабінетів, ні піонерської кімнати, а головне інтернату. Через що з 418 учнів десятирічки тільки один — з периферії...

В. Бурчик і В. Архимович
батьки учнів музичної школи
(За «Рад. Україною»)

ВЕСНА

(Фейлетон)

Надійшла весна прекрасна,
Многоцвітна, тепла, ясна —
Мов дівчина у вінку...

І. Франко

Весна! — Я і не знав би, так зайшов листоноша та приніс мені журнал, «Весняний Легіт». — Там же стояло чітко: ВЕСНА!

От я поцікавився, став перегортати листки — ще в пучках, того журналу. Віяло від них чимсь теплим, пахучим. Печатано в рожевій фарбі — приходив мабуть із далека, бо в нас, хоч такого добра багатько, то завжди чорним, жалібним. Нагадувались черешні (!) садки, соловії, дурманні пахощі.

— Весна! — перекликалися рядки.

— Весна! — пишався «Весняний Легіт».

Я читав, прямо пив, не міг відірватися від проміння і блакиті: «Весна й молодість», — шептали набожно неоправдані мрійники... «В житті, в природі, назустріч весні!» — перебивали очайдухи. «Весняна політика» — громив свосечно якийсь грубань (у дві колонки!), «... в суспільному житті, в економіці!» добавляли, притуплювали в такт молодші, а то й немовлята. «Аналіз весни» — захвалювали ті, що ходили колись у школи; «Ми й весна» — гралась у піжмурки збиточні; «А що прийде по весні?» — розпитували несміливо відвічні песимі-

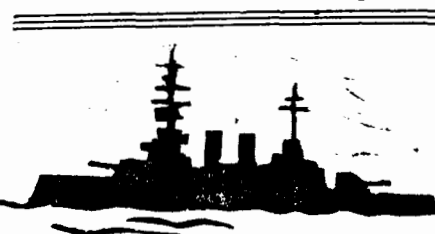
ти. «Тобі весно, тобі зелена...» — встрявали, ніби то заблукані поети, але поважніші, досвідчені літератори відштовхували їх ліктями: «Значіння весни в письменстві, мистецтві та музиці».

Чим далі, я стававсь легкий-легенький — з вітром полетів би. Хотілось танцювати, співати, будь-що, навіть ставати дуба, щоб тільки радуватись. А в дрібних оголошеннях захоплювали: «Продається весну (цього річну та інші, з минулих років, ще неживані!) — в цілості, або й пошматочку...»

І я повірив. Розкрив вікно й гукав: «Весна! Дивуйтесь, люди, — ВЕСНА! Зачарований, я бачив і веселку, й проліски, й сонце. Не стерпів, рішився бігти назустріч».

Та, зразу за воротами, поховзнувсь у першій болотній калюжі. Не сміється! — Завалював руки та штани...

Остап Черешня

БОРотьба за Чорне море

Один короткий погляд на сучасну карту чорноморських країн вистачає, щоб запам'ятати зміни, які тут зайшли після другої світової війни.

Коли до того часу СРСР мав в своєму посіданні лише половину чорноморського побережжя, то тепер, зайнявши Румунію і Болгарію, це володіння він побільшив до двох третів всього побережжя, тим самим воно тепер розділилось між СРСР та Туреччиною. Захоплення Румунії та Болгарії, а опісля Альбанії не було випадкове і його не слід зараховувати на конто вдалого проведення воєнних операцій на південно-східній відтинку протинімецького фронту. Простягнена «братська рука визволення», це зарання опрацьований та підготовлений більшовиками плян зміцнення чорноморського володіння та забезпечення Кавказу перед можливою інвазією противника на цих просторах.

Передньою сторожею цього забезпечення мало бути Адріатичське побережжя Балканського півострова, котре зі своїми нововибудованими морськими базами в Альбанії мало в першу чергу ударемнювати спроби ворожого проникнення по черз Босфор та Дарданелі в Чорне море. Однак нове становище Югославії багато чого змінило в цьому пляні. По стала повна територіяльна ізоляція Альбанії від держав советського блоку, чим підірвано вартість новозбудованих тут морських баз.

Альянти не раз признають свою велику помилку, яку вони зробили своїм десантом в Італії, не звернувши уваги на тогочасні домагання Черчіля, котрий вимагав зробити його в Греції, тим самим після його успіху за Альянтами запевнилася б повне володіння Балканським півостровом.

В майбутній війні Чорне море буде відігравати далеко більшу роль як досі. Між Чорним морем, Озівським, та Каспійським положені нафтові багатства Баку, які є ахіллесовою п'ятою Советського Союзу.

Але великий плян офензиви по черз Чорне море та Кавказ на Каспій, що свого часу пропонував німецький маршал Гудеріан, ще й тепер має слабу вихідну базу. Постійні непорозуміння в Персії, заворушення в арабських державах, політичне напруження в Марокко, Альжирі, Тунісі, дотеперішня позиція Еспанії не дають альянтам достатнього тилового забезпечення. Прийняття Туреччини і Греції до Атлантичного Союзу та їхні спроби співпраці з Югославією дають перші позитивні результати. Здобуття рівноваги впливів на Балканах та зменшення воєнної ваги альбанського побережжя — це перші спроби опору новій експансії російського імперіалізму.

О. К.

Читайте в наступному числі нашого журналу:

«Говорить, Борис МАТУШЕВСЬКИЙ»

Максим Рильський

МОРЕ Й СОЛОВ'І

(П. Тичині)

В зеленій бухті сонце і дрімота.
Ген-ген уже димиться пароплав.
За ним замкнулись водянні ворота
І ржавий ключ на дно спокійно впав.

Округлі груди піднімає море
І опускає з віддихом тяжким,
І світ такий прозорий і просторий,
Як для дитини материнський дім.

В димах узгір'я виринає й тоне,
І тінь од нього розпростерлась ниць,
І падають сніги рожевих птиць
На море запахуще і солоне.

Спортові вісті

Нікополь. В Нікополі відбулися змагання волейболних команд спортивного т-ва «Спартак» за першенство України. В розграх брали участь волейболісти і волейболістки Києва, Харкова, Дніпропетровська, Запоріжжя, Митоміра, Миколаєва, Чернівців і Нікополя.

Перше місце серед чоловічих команд завоював Київ, друге — Дніпропетровськ, 3-є — Харків. Серед жіночих перше місце — Харків, 2-ге — Дніпропетровськ, 3-тє — Київ.

Київ. У Києві відбулись змагання за звання чемпіона України з гокею зі шайбою, в яких взяли участь команди Києва, Львова, Харкова, Чернівців, Станіславова.

Чемпіоном України стало вперше «Динамо» (Київ), 2-ге місце зайняв «Спартак» (Харків), 3-тє — «Динамо» (Львів).

Буковинські хокеїсти за чотири гри забили дві шайби у ворота противника, а в свої пропустили 70!...

Луцьк. В Луцьку відбулися змагання з клясичної боротьби, боксу і важкої атлетики між спортсменами Волинської та Ізмаїльської обл. Переможцем вийшла команда Волині.

Гельсінки. В швидкісному бігу на ковзках на міжнародних змаганнях за першенство світу в Гельсінках в забігу на 1.500 м. друге місце зайняв Олег Гончаренко, осягаючи час 2 хв. 19,0 сек.

В бігу на 10.000 м. він зайняв перше місце за 17 хв. 22,2 сек. Пробігши чотири дистанції, О. Гончаренко набрав 193,143 пункти, завоюючи звання чемпіона світу в швидкісному бігу на ковзках на 1953 рік, за що одержав лавровий вінок і золоту медаль.

«Надзвичайний» ріст спорту в Україні

Большевики весь час кричать про створення в Україні всіх можливостей і засобів для розвитку спорту та спортивних товариств.

Хоч Україна і видала багато спортсменів найвищої класи, все ж спортове життя в загальному, головню між молоддю, — дуже відстає, а в багатьох випадках цілком занепадає.

Причин такого стану слід дошукуватись не в незацікавленості молоді спортом, а прямо в створенні совєтською системою таких життєвих умов, що спорт для багатьох відходить на другий план.

Нижче наводимо витяги з повідомлення РАТАУ про конференцію в справах фізкультури, яка відбулась в Києві 9-10 лютого ц. р.

«... За післявоєнні роки в Україні стали до ладу 236 стадіонів, сотні гімнастичних залів, водних станцій і басейнів, тисячі спортивних майданчиків. Лише в 1952 р. збудовано III гімнастичних залів...» і т. д. Але...

Але, що з мертвих стадіонів?

«... В багатьох випадках незадовільно використовується сприятливі умови для розвитку фізкультури і спорту. Так... в Макіївці товариство «Металург» має найкращий в місті стадіон... однак у секціях навчається незначне число робітників, масові спортивні заходи проводяться рідко й на низькому рівні»

«Серйозні хиби мають місце в діяльності спортивного т-ва «Колгоспник». В ряді колгоспів фізкультури колективи існують формально, в значній частині колгоспів вони взагалі не створені...»

«Фізкультурникам міста і села не скрізь створюються необхідні умови і не подається належна допомога в

оволодінні спортивною майстерністю... Багато здібної молоді залишається непоміченою і не висувається на керівну спортивну роботу».

«Погано працюють спортивні т-ва «Динамо», «Спартак», «Трудові резерви», «Наука», «Урожай».

«Керівники ряду обласних комітетів у справах фізкультури і спорту і ряд спортивних товариств недооцінюють важливості ідейного виховання фізкультурних кадрів».

«Незадовільно підготовляють фізкультурні кадри Київський і Львівський фізкультурні інститути».

«В школах фізичного виховання України тільки 13% викладачів мають спеціальну фізкультурну освіту».

«Управління в справах вищої школи і головне управління ремісничих і залізничних училищ та шкіл ФЗН УРСР зовсім слабо проводять роботу по вихованню талановитих спортсменів, не створюють необхідних умов для їх спротивного вдосконалення. Спортивні команди студентів протягом останніх років займають низькі місця на всесоюзних студентських змаганнях, що свідчить про серйозні хиби в розвитку спорту і в роботі по підвищенню спортивної майстерности молоді, що вчиться».

СМОЛОСКИП

Журнал Української Молоді.

Появляється з початком кожного місяця.

Редагує колегія в складі: Осип Зінкевич, Іван Сілецький, Аскольд Кобилко.

Адреса Редакції й Адміністрації:

3, rue du Sabot, Paris 6

Ціна одного числа в Франції — 25. фр., в Англії 9 пенів, в усіх інших країнах рівновартість 10 ам. центів.

Річна передплата в Франції 300, - фр. В усіх інших країнах 1 ам. дол.

Гроші на передплату просимо слати на адресу наших представників, або безпосередньо на адресу Редакції «Смолоскипу» міжнародними купонами.

Представництва «Смолоскипу»:

ЗДА: Les Wyshnewy

638 E. 14-th St.

New York 9, N. Y.

Велика Британія:

W. Bondarenko 41, Percy road,
London, W. 12. England.

Канада: Petro Danyliuk, 104, Grove Ave,
Winnipeg, Man.

«Smoloskyp»

Journal de la jeunesse ukrainienne

Edition speciale de la
«Parole Ukrainienne»

3, rue du Sabot, Paris 6°
PIUF, S. A. R. L.

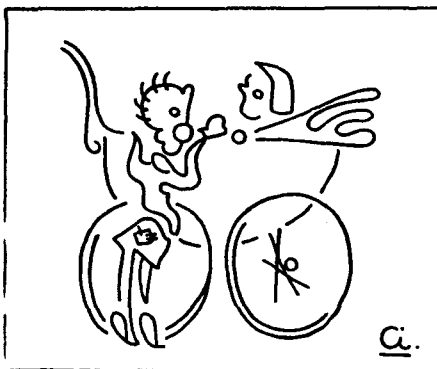
Олека ВЛІЗЬКО

МАТРОСИ

Загартовані сонцем, вітрами,
Препливши морями світи, —
Ми крім рейду не маємо брами,
До якої прийти!

Серце київши в шторми і штилі,
Ми в обличчя плюєм сатані,
І незрушно на тонни, на милі
Розраховуєм дні!

Наша зброя гвинтівка і кортик,
Наші думи морський бурецивіт,
Наше серце у чорному порті,
Де цвіте антрацит!

«Як-то, ви ще не бачили останнього моделю реактивних літаків?»